

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudců Mgr. Milana Taubera a Mgr. Gabriely Bašné ve věci

navrhovatelky: J.N.D.

bytem D. 1483/31, P. 7

proti

odpůrcům:

1) Úřad městské části Praha 7

sídlem nábřeží Kapitána Jaroše 1000/7, Praha 7

2) J.Č.

zastoupen advokátem Mgr. Pavlem Čížinským

sídlem Baranova 1026/33, Praha 3

3) K.V.M.

4) L.B.

5) P.V.

zastoupen advokátem Mgr. Pavlem Čížinským

sídlem Baranova 1026/33, Praha 3

o návrhu na neplatnost volby kandidátů zvolených ve volbách do Zastupitelstva městské části Praha 7 konaných dne 5. a 6. 10. 2018

takto:

I. Návrh se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Obsah návrhu a související vyjádření

1. Navrhovatelka požaduje svým návrhem ze dne 13. 10. 2018 po soudu, aby přezkoumal, zda volební strana PRAHA 7 SOBĚ neporušila při volbách do Zastupitelstva městské části Praha 7 uvedením popisků u některých svých kandidátů § 25 odst. 3 a § 30 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů (dále jen „volební zákon“). Konkrétně navrhovatelka namítá, že u kandidáta č. 1 se kromě povolání píše „zajistil kromě mnoha dalších věcí dostatek míst ve školkách a školách Prahy 7“, u kandidáta č. 4 „udělal pořádek v majetku Prahy 7“, u kandidátky č. 5 „nastavila

transparentní pravidla pro rozvoj Prahy 7“ a u kandidáta č. 6 „zavedl v Praze 7 systém transparentních veřejných zakázek a zajistil, vedle řady dalších investic, úspěšnou rekonstrukci Vodárenské věže“. Současně navrhovatelka porovnává tento stav s volební stranou PRAHA SOBĚ kandidující do Zastupitelstva hlavního města Prahy, kde u těch samých kandidátů podobné popisky uvedeny nejsou a figurují na nich jen civilní povolání. Navrhovatelka z toho dovozuje pochyby o tom, zda v případě městské části Praha 7, kde vládne hnutí PRAHA 7 SOBĚ, nedošlo akceptací pochvalných popisků ke zneužití registračního úřadu, kterým je právě Úřad městské části Praha 7.

2. Navrhovatelka uvádí, že si je vědoma, že v minulých volbách do Zastupitelstva městské části Praha 7 v roce 2014 tatáž volební strana u svých kandidátů uváděla popisky „organizátor úspěšného referenda“, což soud neshledal nezákonným, v případě těchto popisků se však jednalo o kvalitativně odlišnou situaci než u popisků užitých v letošních volbách.
3. Z uvedených důvodů navrhovatelka navrhuje, aby soud vyslovil neplatnost volby kandidátů J.Č., K.V.M., L.B. a P.V.
4. Ve vyjádření ze dne 19. 10. 2018 odpůrce č. 1 jakožto registrační úřad potvrdil, že navrhovatelka je zapsána v seznamu voličů v okrsku, v němž se konaly volby do Zastupitelstva městské části Praha 7. Následně odpůrce č. 1 popisuje průběh registračního řízení volební strany PRAHA 7 SOBĚ. K vlastním návrhovým námitkám odpůrce č. 1 uvádí, že povolání kandidáta je vedle dalších náležitostí údajem kandidátní listiny podle § 22 odst. 1 písm. d) volebního zákona. Obsah a rozsah údaje o povolání není v zákoně definován ani není součástí žádného registru, tudíž registrační úřad nemá možnost ani povinnost tento údaj ověřovat, pouze kontroluje, zda takový údaj kandidátní listiny obsahují. Odpůrce č. 1 odkazuje na metodiku Ministerstva vnitra z roku 2014, dle níž je věcí kandidáta, zda uvede povolání, ve kterém se vyučil nebo které vystudoval nebo které vykonává, popř. funkci, kterou zastává; nemělo by se jednat o činnost, která zjevně není povoláním či zaměstnáním, zájmovou činností, zálibou či informací o angažovanosti. Dle registračního úřadu povolání, resp. vykonaná činnost uvedená na hlasovacím lístku u kandidátů, jejichž volba byla napadena, úzce souvisí s výkonem jejich funkce ve volených orgánech městské části Praha 7 v uplynulém volebním období (J.Č. jako starosta měl v kompetenci školství; K.V.M. jako místostarosta byl odpovědný za majetek městské části; L.B. jako radní měla v kompetenci rozvoj městské části; P.V. jako místostarosta měl v kompetenci investice a veřejné zakázky).
5. K právě uvedenému však registrační úřad zdůrazňuje, že tuto problematiku rozebírá jen pro potřeby tohoto vyjádření, protože nemá v zákoně oporu, aby v průběhu registračního řízení údaj o povolání kandidáta zkoumal, měnil nebo redukoval z úřední moci. Z tohoto důvodu nemůže obstát ani porovnání s kandidátní listinou volební strany PRAHA SOBĚ pro volby do Zastupitelstva hlavního města Prahy, protože je jen věcí kandidátů, resp. volební strany, které údaje jako povolání uvedou. Závěrem odpůrce č. 1 konstatuje, že vycházel též z usnesení zdejšího soudu sp. zn. 5A 180/2014 a že registrace volební strany jakož i následné volby proběhly v souladu se zákonem.
6. Odpůrci č. 2 a 5 ve společném vyjádření odmítají nezákonné ovlivňování registračního úřadu i obvinění pracovníků registračního úřadu z nezákonného jednání. Dle odpůrců registrační úřad nemá právo do způsobu, jakým volební strana formuluje popis povolání kandidátů, zasahovat. Tvrzení, že hlasovací lístky mohou představovat nezákonnou

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

volební agitaci a propagaci v den voleb ve volebních místnostech, považují za absurdní. Odpůrci č. 2 a 5 dále uvádějí, že volební zákon nestanoví, jakým způsobem má být formulováno povolání kandidátů; pokládají za logické i zcela dovolené, aby volební strany formulovaly povolání svých kandidátů tak, že zdůrazní kladné aspekty a naopak nezmíní aspekty negativní. Pro případ, že zákon není zcela jasný v tom, jak přesně má být formulováno povolání na kandidátních listinách, dovolávají se odpůrci zásady *in dubio mitius*, tedy nemůže jít k tíži kandidátů, je-li povolání uvedeno tak, že příslušný popis zdůrazňuje kladné stránky kandidáta. Za podstatné mají též to, že navrhovatelka netvrdí, že by údaje, které kritizuje, nebyly pravdivé, ani že by jakkoli výsledky voleb ovlivnily, k čemuž odkazují na znění § 60 odst. 4 volebního zákona. Odpůrci č. 2 a 5 navrhuji, aby soud návrh zamítl.

7. Ostatní odpůrci se ve lhůtě stanovené soudem, ani později do vydání tohoto usnesení k návrhu nevyjádřili.

II.

Posouzení návrhu

8. Zdejší soud předesílá, že obdobnou věcí se již v minulosti zabýval, a to v usnesení ze dne 7. 11. 2014, č. j. 5A 180/2014-10. Soud nyní nemá důvod se od svých dříve vyslovených závěrů odchýlit, avšak je nucen je poněkud rozvést, neboť jak navrhovatelka, tak odpůrci, kteří se k návrhu vyjádřili, na toto usnesení poukazují, činí z něj rozdílné vývody, avšak žádný z nich si citované usnesení nevykládá přinejmenším v některých směrech a souvislostech správně.
9. Závěry uvedeného usnesení lze shrnout tak, že soudní ochrany v případě vad v popisu povolání kandidátů bylo možno se domáhat v řízení ve věcech registrace [§ 89 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) a § 59 odst. 2 volebního zákona], protože v rámci pozdějšího soudního přezkumu v povolební fázi nelze pro tyto tvrzené vady shledat volby nezákonnými a návrh na jejich neplatnost důvodným.
10. K tomu zdejší soud nyní dodává, že již v usnesení ze dne 9. 12. 2004, č. j. Vol 11/2004-31, č. 471/2005 Sb. NSS, konstatoval Nejvyšší správní soud: *„V rámci řízení ve věcech neplatnosti voleb a hlasování podle § 90 a násl. s. ř. s. nelze brojit proti vadám v registraci přihlášky. K napadání registrace kandidáta slouží samostatné řízení týkající se ochrany ve věcech registrace, upravené v § 89 s. ř. s. a v § 86 volebního zákona. Z citovaných ustanovení vyplývá, že domáhat se vydání rozhodnutí o zrušení registrace může určitý okruh subjektů, a to v poměrně krátké lhůtě. (...) Po uplynutí této lhůty již proti registraci brojit nelze.“*
11. Tento právní názor není ojedinělý, naopak je volebními soudy důsledně následován a zachováván. Tak např. z nedávné doby lze poukázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2018, č. j. Vol 30/2018-21: *„Nejvyšší správní soud však ustáleně judikuje, že v rámci řízení ve věcech neplatnosti voleb a hlasování podle § 90 s. ř. s. nelze brojit proti vadám v registraci kandidátní listiny. K napadení registrace slouží samostatné řízení týkající se ochrany ve věcech registrace podle § 89 s. ř. s. ve spojení s § 65 zákona o volbě prezidenta republiky ... Pokud tedy byla fáze registrace kandidátních listin pro volbu prezidenta uzavřena registrací přihlášek devíti kandidátů, přičemž žádný z aktivně legitimovaných subjektů tuto registraci v zákonné lhůtě před soudem nezpochybnil, nelze se již ve fázi posuzování platnosti volby prezidenta podle § 90 s. ř. s. zabývat tím, zda v registračním řízení byl či nebyl porušen zákon. To ostatně plyne i z § 66 odst. 1 zákona o volbě prezidenta republiky, který spojuje*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

zjišťované porušení zákona s hrubým ovlivněním výsledku volby (již registrovaného) kandidáta na prezidenta.“. K tomu lze doplnit, že ve volebním soudnictví se „uplatňuje zásada souslednosti jednotlivých přezkoumávaných volebních fází, což znamená, že po uzavření některé fáze volebního procesu nelze tutéž fázi znovu otevírat a zpětně zpochybňovat. Tato zásada se projevuje v právní úpravě třemi samostatnými řízeními, která spadají pod volební soudnictví: řízení o ochraně ve věcech seznamu voličů (§ 88 s. ř. s.), řízení o ochraně ve věci registrace kandidátů a kandidátních listin (§ 89 s. ř. s.) a konečně řízení o návrhu na vyslovení neplatnosti voleb, volby kandidáta nebo hlasování (§ 90 s. ř. s.).“ (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. listopadu 2016 č. j. Vol 4/2016-191, č. 3522/2017 Sb. NSS).

12. Při aplikaci citovaných závěrů na nyní posuzovanou věc je třeba vyjít z následující právní úpravy. Podle § 22 odst. 1 písm. d) volebního zákona obsahuje kandidátní listina mimo jiné povolání kandidátů. Na toto ustanovení navazuje § 25 odst. 3 citovaného zákona, podle něž se na hlasovacím lístku u každého kandidáta uvede mimo jiné jeho povolání. Podle § 23 odst. 1 volebního zákona registrační úřad přezkoumá předložené kandidátní listiny, a nemá-li kandidátní listina náležitosti podle § 22 nebo obsahuje-li nesprávné údaje, vyzve registrační úřad písemně prostřednictvím zmocněnce volební stranu nebo nezávislého kandidáta nejpozději 58 dnů přede dnem voleb, aby závady odstranil do 53 dnů přede dnem voleb. Podle § 23 odst. 2 písm. d) téhož zákona, pokud volební strana ve stanovené lhůtě závady neodstraní, rozhodne registrační úřad ve lhůtě do 48 dnů přede dnem voleb o škrtnutí kandidáta, u něhož nejsou uvedeny údaje podle § 22 odst. 1 písm. d), g) a h), popřípadě jsou-li tyto údaje nesprávné či neúplné.
13. Z právě citované právní úpravy jednoznačně plyne, že popis povolání kandidátů, který následně je převzat do obsahu hlasovacího lístku, se řeší již ve fázi registrace kandidátní listiny. Lze tak s odkazem na výše uvedené shrnout, že tuto otázku bylo možno napadat k tomu legitimovanými subjekty v rámci soudní ochrany podle § 89 s. ř. s. ve věcech registrace a již ji nelze řešit v soudním řízení podle § 90 s. ř. s. na neplatnost voleb a hlasování. Ostatně z už zmíněného usnesení Nejvyššího správního soudu č. 471/2005 Sb. NSS se taktéž podává, že *„je-li kandidát registrován, pak je již na svobodné úvaze voličů, zda jej zvolí či nikoliv. Tato koncepce plně odpovídá teoretické konstrukci pasivního volebního práva, které je založeno na individuálním přístupu, a jehož cílem je umožnit svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti ve smyslu článku 22 Listiny základních práv a svobod.“*.
14. Potud tedy byly v rozvinutější podobě zopakovány závěry, které byly vysloveny zdejším soudem v usnesení ze dne 7. 11. 2014, č. j. 5A 180/2014-10. Již zde by bylo možno v argumentaci ustát a uzavřít, že nelze-li v nyní posuzované věci řešit otázky, které patřily do fáze registrace kandidátní listiny, nelze dospět k závěru o nezákonnosti zvolení navrhovatelkou napadených kandidátů.
15. Nad rámec vlastního odůvodnění tohoto usnesení však soud pokládá za vhodné vyjádřit se i k některým dalším okolnostem. Odpůrci, kteří se k návrhu vyjádřili, z citovaného usnesení zdejšího soudu z roku 2014 dovozují, že v rámci popisu povolání kandidáta může volební strana uvést v kandidátní listině v zásadě cokoli a že registračnímu úřadu nenáleží pravomoc do způsobu, jakým volební strana popíše povolání kandidátů, zasahovat. Nic takového však z citovaného usnesení neplyne, protože tuto otázku, která – jak bylo vysvětleno – náleží do fáze registrace kandidátní listiny a nikoli do fáze řízení o neplatnosti voleb a hlasování, zdejší soud vůbec neřešil a nijak se k ní nevyslovoval. Odpůrci tak našli v uvedeném usnesení něco, co v něm vůbec obsaženo není, a dovodili, že soud Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

zastává určitý právní názor, ačkoli ve skutečnosti, jak vyplývá z následujících řádek, zastává názor právě opačný.

16. Předně je třeba odmítnout mínění odpůrců, kteří se k návrhu vyjádřili, že není-li pojem *povolání* ve volebním zákoně definován, nemůže registrační úřad formulaci povolání jednotlivých kandidátů na podané kandidátní listině ověřovat, popřípadě že v jeho rámci mohou volební strany uvést u jednotlivých kandidátů na kandidátní listině cokoli.
17. Většinu pojmů, které právní předpisy užívají, nedefinují (ostatně kdyby tomu bylo opačně, lze předpokládat, že např. občanských zákoník místo stávajících cca 3 000 paragrafů by jich měl nejméně dvacetkrát tolik). Legální definici si zpravidla vysluhují pojmy, které se v běžném jazyce obvykle nevyskytují, jsou v něm víceznačné nebo pro účely toho kterého předpisu mají jiný (namnoze užší nebo širší) význam než v běžném jazyce. Jinými slovy, není nic mimořádného na tom, nejsou-li pojmy právním předpisem užité, legálně definovány. Čili „*jelikož zákonodárce čerpá ze slovní zásoby příslušného jazyka, je právě slovní zásoba první jazykovou kategorií, kterou je třeba se při zjištění jeho vůle zabývat (lexikální význam slov)*“ (Melzer, F., *Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace*, 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2010, s. 88). Obdobně podle čl. 40 odst. 3 věta první Legislativních pravidel vlády pak „*při tvorbě právního předpisu je nutno respektovat všeobecně uznaný význam slov*“.
18. Proti názoru odpůrců, kteří se k návrhu vyjádřili, že registrační úřad nemůže formulaci povolání jednotlivých kandidátů na podané kandidátní listině ověřovat, dále vypovídá již výše zmíněný § 23 odst. 2 písm. d) volebního zákona, z něhož jednoznačně plyne, že registrační úřad přezkoumává na kandidátní listině náležitosti kandidátů vyjmenované v § 22 odst. 1 písm. d) téhož zákona, a to nejen z hlediska toho, zda jsou tyto náležitosti na kandidátní listině uvedeny, ale i z hlediska toho, zda jsou správné a úplné. Mezi tyto náležitosti patří i *povolání* kandidátů. Soud sdílí názor odpůrce č. 1 v tom, že nemá ve vztahu ke každému z kandidátů k dispozici žádné registry a evidence, z nichž by mohl z moci úřední ověřovat, zda povolání kandidátů uvedená na kandidátní listině volební stranou jsou věcně správná (pravdivá), tedy zda ten který kandidát je skutečně např. zámečník či úředník. Nelze však skončit na tom, že z vlastního podnětu registrační úřad přezkoumá jen to, zda povolání na kandidátní listině je u všech kandidátů uvedeno. Registrační úřad musí z moci úřední přezkoumat i to, zda popis povolání kandidátů, jak je uveden volební stranou na kandidátní listině, je „právně správný“, tedy zda odpovídá pojmu *povolání* a z obsahu tohoto pojmu zcela zjevně nevybočuje.
19. Slovník spisovného jazyka českého (<http://sjc.ujc.cas.cz>) vymezuje povolání jednak jako trvalou činnost, kterou člověk vykonává jako své zaměstnání a na kterou se připravoval v učebním poměru nebo odborným studiem, a jednak v poněkud zastaralém významu jako povolání k něčemu, poslání, určení; vnitřní puzení, chuť, schopnosti, nadání. Z uvedeného je patrné, že v současném jazykovém úzu se uplatní především první ze dvou popisovaných významů (srov. též Melzer, F., op. cit., s. 92: „*U deskriptivních pojmů předpokládáme v první řadě jejich obecný význam.*“).
20. Z právě shrnutých argumentů plyne, že soud se rozhodně neztotožňuje s názorem odpůrců č. 2 a 5, že by zákon v řešení nastolené otázky byl nejasný a již z tohoto důvodu by musela být aplikována zásada *in dubio mitius*. Ze zákona totiž je dosti jednoznačně patrné, že to, co se ocitá v oblasti mimo rozsah pojmu *povolání*, nemůže být jako povolání na kandidátní listině u jednotlivých kandidátů uvedeno. Na registrační úřady však je třeba apelovat, aby

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

v těchto směrech byly vůči volebním stranám velkorysé a v zájmu zásady *in dubio pro libertate* (zde ve prospěch svobody volební, tj. volebního práva pasivního a svobodné soutěže politických sil) jako *povolání* nenahlížely jen ty formulace, které se nacházejí v jaderné oblasti pojmu *povolání*, ale i takové, které se nacházejí v oblasti hraniční. Z druhé strany však nelze tolerovat situace, kdy se tyto formulace zjevně dostanou zcela do oblasti mimo rozsah pojmu *povolání*, tedy formulace, kdy se jedná o zcela evidentní exces.

21. V nynější věci volební strana PRAHA 7 SOBĚ uvedla na kandidátní listině, resp. její opravě u napadených kandidátů (odpůrci č. 2-5) jako *povolání*:
- u odpůrce č. 2: učitel, starosta Prahy 7, poslanec, držitel protikorupční ceny Bílá lilie, zajistil kromě mnoha dalších věcí dostatek míst ve školkách a školách Prahy 7;
 - u odpůrce č. 3: jaderný chemik, místostarosta Prahy 7 pro majetek a nemovitosti, udělal pořádek v majetku Prahy 7, kromě mnoha dalšího se postaral o rekonstrukci nového sídla Polikliniky Prahy 7;
 - u odpůrkyně č. 4: urbanistka, radní pro rozvoj Prahy 7, mimo jiné nastavila transparentní pravidla pro rozvoj Prahy 7;
 - u odpůrce č. 5: ekonom, místostarosta Prahy 7 pro finance, investice a veřejné zakázky, zavedl v Praze 7 systém transparentních veřejných zakázek a zajistil, vedle řady dalších investic, úspěšnou rekonstrukci Vodárenské věže.
22. Shodné údaje následně byly pochopitelně uvedeny na hlasovacím lístku (§ 25 odst. 3 volebního zákona).
23. Z uvedených formulací či popisů povolání zdejší soud vyvozuje, že zcela jednoznačně se v oblasti mimo rozsah pojmu *povolání* nacházejí údaje o obdržení cenách a o zásluhách připisovaných jednotlivým kandidátům, byť třeba udělení cen mohlo souviset s povoláním kandidátů či popsané zásluhy byly uskutečněny při výkonu povolání. Tedy informace o tom, co který kandidát zajistil, zavedl, nastavil, o co se postaral apod., zcela evidentně nejsou *povoláním*, tedy jakýmsi zobecněným, souhrnným popisem působení kandidáta, ale již popisem konkrétních a jednotlivých počinů, které třeba i při výkonu povolání uskutečňuje či uskutečnil.
24. Nezbyvá však než zopakovat, že případné vady v procesu registrace nemohou být úspěšně namítány v řízení ve věcech neplatnosti voleb a hlasování, a proto nemohou vést k závěru o nezákonnosti výsledku voleb a neplatnosti volby kandidátů.

III.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

25. S ohledem na shora uvedené soud shledal návrh nedůvodným a bez nařízení jednání (§ 90 odst. 3 s. ř. s.) rozhodl o jeho zamítnutí.
26. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebních žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná [§ 104 odst. 1 s. ř. s.].

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

Praha 2. listopadu 2018

JUDr. Eva Pechová v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.